

דברי הכפר

ישראל במלחמה

יוזמת "חולצת צהובה" יוצאת לדרך
הורים יקרים, בואו נעשה מחווה קטנה גדולה, שתראה שלא שכחנו אף אחד מהחטופים. כל הורה יקנה חולצת צהובה פשוטה אחת, שעליה יודפס סמל בית הספר אליו ילדיכם הולכים, בפתחת שנת הלימודים, כולם יגיעו למסגרות עם חולצות צהובות.
גם נעביר מסר לחיזוק החטופים, וגם נראה לילדים איך כל ישראל ערבים זה לזה.

גיליון מס. 2840 * כו' אב תשפ"ד * 30 אוגוסט 2024

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

כיתת ערבה

אביגיל בכר
אביגיל זקן
אופיר חייט
גבריאל זקן
דרור שפיר
טום כץ
יהונתן גידו
כרם בן שמואל
מאורי ברק דריי
עופר ענבר
עיליי חייט
פלג יזרעאלי
רומי פלמה
רז אלאני

איזו התרגשות לכיתה א' לעלות
לכבוד זה נאחל לכם את כל הברכות:

שתהייה שנה מאתגרת ושמחה
של לימודים מעניינים ללא הפסקה.

שתכירו חברים חדשים וטובים
שתלמדו איך רושמים את שמכם המדהים.

התיק הקטן בילקוט גדול מתחלף
וזה הזמן לומר – שלום כיתה אלף.

מאחלת בשם כל יושבי הקיבוץ

חטופים

327 יום ש- 107 חטופים כלואים במרתפי החמאס בגלל שרירות ליבו של אדם אחד, בנימין נתניהו שחרד לשלום הקואליציה שלו יותר מאשר לשלום אזרחי מדינת ישראל שהם כקליפת השום בעיניו. רעשי רקע ותו לא. שחרר אותם כבר! איש מתועב! את כולם! עכשיו!

למה הפסקתי לכתוב פרוזה והתחלתי לכתוב שירה

1. אפשר להסביר את העניין בהרבה אופנים, ספרותיים וכאלה אחרים, אני בוחר לספר אותם כפי שהם קרו באמת. בשנת 89 במאה הקודמת יצא לאור בהוצאת הקיבוץ המאוחד קובץ סיפורי הראשון שנקרא 'טהיטי'. עורך הספר היה ידידי דן שביט. בהוצאה בחרו לתאר את הספר כך:

"קובץ הסיפורים 'טהיטי' הוא ספרו הראשון של דודו פלמה, חבר קיבוץ כפר הנשיא. לסיפורי הספר זירות התרחשות שונות מחצר הקיבוץ ועד למרחבים פנטסטיים שמעבר לזמן ולמקום. אלה כמו אלה מתאפיינים בהתבוננות שיש בה הומור סרקסטי, ספקנות ביקורתית או הקצנה אבסורדית, ויחדיו הם מצטרפים לאמירה ספרותית ואמנותית מעניינת ומקורית."

2. למען האמת ההיסטורית הספר 'טהיטי' בא לסכם את עשר השנים שחלפו מאז שנת 81 שבה הצגתי בפעם הראשונה תערוכת עבודות בגלריה הקיבוץ ז"ל, ששכנה אז ברחוב דב הוז 25. התערוכה נקראה 'זרדים מתכות' ואמרו עליה שבישרה את מלחמת לבנון הראשונה. מלחמה שהמתינה כבר מתנשפת בקוצר רוח מעבר לכותל, מתפקעת ממעשי הרס עתידיים של חבלי ארץ יפים להפליא שהשתרעו שם מעבר לגבול.

3. מרסלה לונדון שהייתה אז אשת היח"צ של הוצאת הקיבוץ המאוחד הודיעה לי ששלחה את הספר גם לפרופסור דן מירון (דן מירון נחשב אז והיום לאורים והתומים של הספרות העברית). אבל המליצה לי לא לפתח ציפיות גבוהות מדי מזה שיכתוב על הספר, כי כדבריה "הוא מקבל המון ספרים לביקורת ובכלל לא בטוח שהוא יגיע לספר".

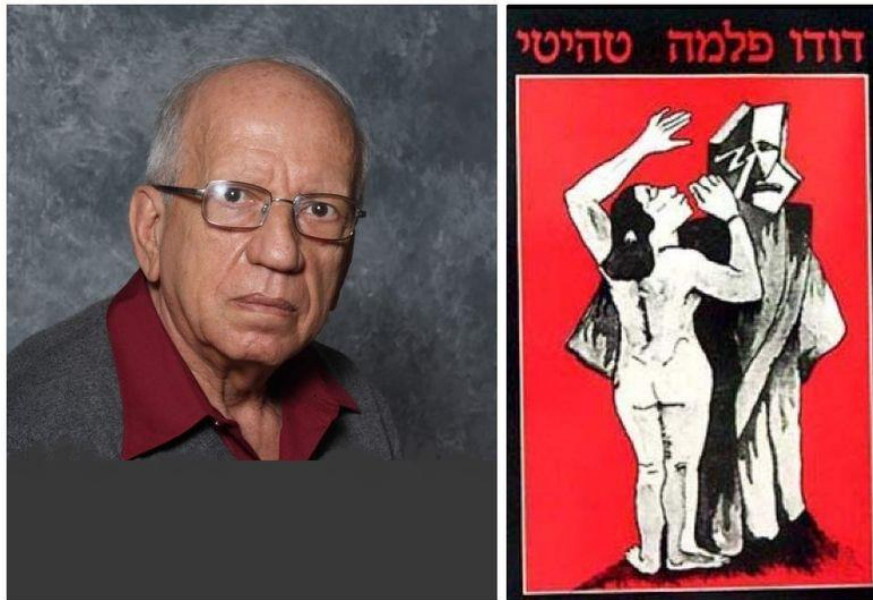
4. חשוב לי להדגיש שההמלצה של מרסלה הייתה מאוד מיותרת. יצאתי די שפוף משנות השמונים (הרבה מילואים בלבנון והרבה תקופות בכלא על סירוב לשרת בשטחים הכבושים) כך שהציפיות שלי מהספר ובכלל מהחיים היו נמוכות מעשב השדה.

5. כעבור לא הרבה זמן מרסלה מתקשרת ובמבטא הארגנטינאי המתגלגל שלה היא מבשרת לי שדן מירון הולך לדבר על הספר בתוכנית הרדיו "מוסף רדיו לשבת". מוכה אימה התיישבתי בשבת לשמוע איך פרופ' דן מירון הנכבד מכסח לי את הצורה ומרסק את הספר לרסיסים.

6. ואז דן מירון פתח ואמר: "אותם קוראים שעוקבים בדקדקנות אחרי הופעת דברי ספרות חדשים אצלנו, יכלו להתרשם כבר לפני ארבע שנים מסיפור קצר של מחבר בלתי ידוע דודו פלמה שהתפרסם בסימן קריאה מס' 19, עכשיו הופיע בהוצאת הקיבוץ המאוחד ספר קטן של דודו פלמה בשם "טהיטי", קובץ של חמישה עשר סיפורים קצרים מאוד, ואסור שלקובץ הזה יקרה מה שקרה לאותו סיפור בודד. דהיינו שהוא יעבור כמעט בלי להשאיר אחריו רישום, כי מי שקורא בקובץ מתרשם שדודו פלמה הוא מספר מוכשר, מעניין שמביא או יכול להביא לסיפורת שלנו איזה אלמנט אם לא חדש לגמרי, בכל זאת חיבור חדש אולי של אלמנטים מוכרים..."

7. בשלב הזה לא שמת לי לב לכך שאני לא נושם כבר 5 דקות ואיבדתי את ההכרה בלי ששמעתי את שאר הדברים שאמר (אך אל דאגה מרסלה שלחה לי סטונגרמה של הדברים. ובהמשך דן מירון מתרה בי לא ליפול לפח הפנטזיה שטומן לי גבריאל גרסיה מרקס, ודחק בי לכתוב רומן גדול ורחב יריעה בסגנון המיוחד שלי).

8. ובכן תראו, כמו שאומרים זה לא הוא זה אני. אני לא באמת מאשים את פרופ' דן מירון בכך שהפסקתי לכתוב פרוזה, למרות שזה נראה לי מוצא די נוח. אך אחרי הדברים של דן מירון על הספר 'טהיטי' באותה תוכנית רדיו גורלית בשבת, קרוב לעשר שנים לא העזתי לכתוב פרוזה, שמא לא אעמוד ברף שהציב לי דן מירון. ומאז, מאז אני כותב רק שירה.

הותר לפרסום

כבר 703 והדימום היומי של חיילים שנופלים ללא מטרה מוגדרת בעזה ממשיך ללא לאות. עוד שניים, שלושה. עד שכתבתי 700 זה נהיה 701 ואז 703. אולי די?

• בנימין זאב הרצל 120 שנה למותו

אמנם, כפי שכתבתי לפני זמן קצר, לא הלכנו לבית הספר, ולכן לא למדנו על תשעה באב, אבל למרות שלא היינו בבית הספר שני תאריכים זכורים לי היטב מילדותי: כ' בתמוז – יום פטירתו של הרצל (תרס"ד, 1904), וכ"א בתמוז, יום פטירתו של ח.נ. ביאליק (תרצ"ד 1934). כאמור, בבית הספר לא למדתי על התאריכים האלה, אבל אני מניחה שלמדתי אותם מהקירות, מהפלקטים שעל לוחות המודעות, מהבולים של הקרן הקיימת, ואולי גם מ"דבר לילדים" השבועון שהייתי מנויה עליו. אגב, זאב ז'בוטינסקי נפטר בכ"ט בתמוז, ואת הטריטוריה הזאת אני זוכרת גם מלוחות המודעות אבל זה לא היה נחשב בבית מפא"ניקי כמו הבית שלנו, ובוודאי לא ב"דבר לילדים".

לאחרונה לקחתי בהשאלה בספריית הילדים שתי ביוגרפיות שכתבה דבורה עומר לילדים. האחת על הרצל והשנייה על בן גוריון. הקלטתי לנכדים את הספר על הרצל. דבורה עומר כתבה את סיפור חייו של הרצל מתוך קרבה אל ילדיו: פאולינה, הנס וטרודה, את פעולותיו ומסעותיו, דרך היעדר של הרצל האב מחיי משפחתו. הספר מסתיים אחרי מותו של הרצל, ומותה של רעייתו יוליה שנתיים אחריו. שתי הבנות עברו לגור אצל דוד וולפסון, חברו של הרצל ויורשו בתפקיד נשיא ההסתדרות הציונית. הבן, הנס נשלח ללמוד בלונדון.

באחרית דבר לספר כותבת דבורה עומר, בין השאר: "ב-1949 הועברו ארונות הקבורה של הרצל, הוריו ואחותו [...] כמו שחוצה המדינה בקש בצוואתו. ילדיו מתו צעירים לאחר שחיו חיים קשים ואומללים. איש לא דאג לקבור אותם במדינת ישראל".

מזכרתי בהלוויתו של הרצל ברחובות ירושלים. הייתי אז בכתה ג'.

ונזכרתי גם באירוע של העלאת עצמותיהם של ילדיו של הרצל לארץ.

אז ככה:

אחי היקר, זאב בילסקי (שנולד בשנת קום המדינה ונקרא בשם בנימין זאב, בעיקר על שם שני הסבים שלו שנספו בשואה, אבל גם בגלל חוזה המדינה בנימין זאב), כיהן בין השנים 2005 – 2009 כנשיא ההסתדרות הציונית, יחד עם תפקידו כיו"ר הסוכנות היהודית. (שני התפקידים היו מאוחדים במשך כעשרים שנה, ואחרי כהונתו של זאביק, הם הופרדו שוב...). הנשיא הראשון של ההסתדרות הציונית היה בנימין זאב הרצל.

זכרתי גם, שבעת כהונתו של זאביק, וביוזמתו, הועלו ארונותיהם של ילדיו של הרצל לקבורה בארץ בהר-הרצל. למעשה, רק ארונותיהם של טרודה והנס הועלו ארצה. פאולינה נספתה בשואה ומקום קבורתה אינו ידוע.

"האנשים שבזכותם התאפשרה קבורתם של ילדיו של חוזה המדינה במדינה, היו אהוד אולמרט, אז ראש הממשלה, והרב הראשי הספרדי שלמה עמר, שעל אף התנגדותם של גורמים דתיים וחרדיים פסק שיש להביאם לקבורה בארץ." אמר לי זאביק. היום זה, כנראה, לא היה קורה.

• האחד בספטמבר – יום פתיחת שנת הלימודים

כבר כמה שבועות אני כותבת בראשי משהו לפתיחת שנת הלימודים תשפ"ה, ובכל יום המאמר שלי משנה כיוון, ומה שאני כותבת היום, כנראה שלא יהיה נכון ביום ראשון. זהו המאפיין העיקרי של התקופה בה אנו חיים כבר עוד מעט שנה: חוסר וודאות. מה שאני יכולה לעשות, זה לרשום כמה הערות, נכון להערב 28.8.24.

- בחודש אפריל הכריז גיורא זלץ בתקשורת שעד 1 בספטמבר על הממשלה לדאוג לחזרתם של כל המפונים לצפון. לא העליתי על דעתי, שבתאריך כל כך רחוק, זה ממש לא יקרה.
- ראיתי לפני כמה ימים סרטון שצולם בבית הספר "רמת כורזים" שם באגף חדש אמורים ללמוד ילדינו שבדרך כלל לומדים ב"עמק החולה". המקום רחוק מאד מלהיות מוכן לקליטת תלמידים.
- אבל גם אם המבנים יהיו מוכנים וערוכים עם חדרי מיגון למיניהם, עדיין התלמידים צריכים להגיע לבית הספר. אני לא מצליחה להבין איך זה שעדיין לא נרכשו אוטובוסים ממוגנים לצורך ההסעות האלה. הדרכים והכבישים נחשבים ל"שטחים פתוחים" ולכן כיפת ברזל אינה מגנה עליהם.

- אני מקווה שהרשויות המקומיות בצפון יתעלו מעל הממשלה הבלתי מתפקדת, וימצאו פתרונות, ואפילו חלקיים, לאפשר לימודים לילדינו.
- ועוד הערה על הגיאוגרפיה של בתי הספר התיכוניים של האיזור שלנו. בתי הספר הוקמו לפני הרבה עשרות שנים, על ידי קיבוצים שהשתייכו לשלוש תנועות קיבוציות: איחוד הקבוצות והקיבוצים – "עמק החולה" (יחד עם המועצה האזורית "מבואות חרמון"), הקיבוץ המאוחד הקים את ביה"ס "הר וגיא" והקיבוץ הארצי הקים את המוסד החינוכי בעמיר. כל שלושת בתי הספר האלה נבנו בקצה הצפוני של אצבע הגליל, במרחקים קטנים אלה מאלה (מ"עינות הירדן" ל"עמק החולה" אפשר להגיע בהליכה נינוחה של 10 דקות). כבר שנים רבות מאד מדובר על כך שהחלוקה הזאת היא אנכרוניסטית, וחייבים לתת ביטוי למרחקים הגיאוגרפיים, במקום למרחקים האידיאולוגיים, שכבר אין להם שום ביטוי ארגוני, למעלה מעשרים שנה.
- אולי מהלימון הזה של המלחמה, הפינוי ופיצול בתי הספר, אפשר יהיה להכין לימונדה: פיזור חדש של בתי הספר התיכוניים של המועצות האזוריות גליל עליון ומבואות חרמון. זה הזמן להושיב אנשים על המדוכה הזאת. אולי משהו טוב עוד יצמח כשהמלחמה תסתיים.
- ובינתיים, אני כותבת אל הנערים של כתת "ברקן" שלנו, אשר עולים לכתה י"ב. ארבע שנים וחצי, הלימודים שלכם אינם בשגרה. קודם הקורונה והסגרים שלה, עם הלמידה מרחוק והאי-למידה, ועכשיו המלחמה, על כל המשתמע ממנה לגבי לימודים סדירים. אינני יודעת כמה פרקים בתנ"ך ובהיסטוריה, כמה נושאים בלימודי המדעים הצלחתם ללמוד, ועוד תצליחו ללמוד, או שלא. אתם מסיימים השנה את חוק לימודיכם ואת בחינות הבגרות. אני מאחלת לכם שמכל השנים האלה תצא לכם התובנה, שהחיים מלאים בהפתעות. מי שמחפש יציבות, מי שכוּעס על כך ש"הזיזו את הגבינה שלו", מי שמצפה שמחר יהיה כמו היום, חייב לדעת שהעולם אינו נוהג כך. מה שיציב תמיד, הוא חוסר היציבות, מה ש"בטוח יקרה מחר", אולי לא יקרה מחר. אני מאחלת לכם שתפתחו את הגמישות המחשבתית ואת החוסן הרגשי שלכם, ואולי, יהיה זה הפרק החשוב ביותר שתלמדו לחיים. בהצלחה!

ולסיום:

חטוף אחד שב השבוע בחיים לביתו ברהט ולמשפחתו. מי ייתן ובעקבותיו יגיעו כל יתר החטופים.

השבוע ספרנו את החלל ה-700 של צהל מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" וכבר נחצה גם הקו הזה. השבוע נפלו 10 חיילים צעירים, כל אחד ואחד עולם ומלואו, כל אחד לקח עמו במותו את שמחת חייהם של משפחתו, חבריו, שכניו, מעגלים הולכים ומתרחבים של כל אלה שהיה להם קשר אתו. עד מתי??? לא הגיע הזמן לסיים את המלחמה הזאת?

נותר לי רק לסיים שוב ושוב בתפילה עמוקה, שכל חיילינו ישובו בשלום לבתיהם.

ושהילדה המקסימה היימנוט תחזור אף היא לחיק משפחתה.

שבת שלום

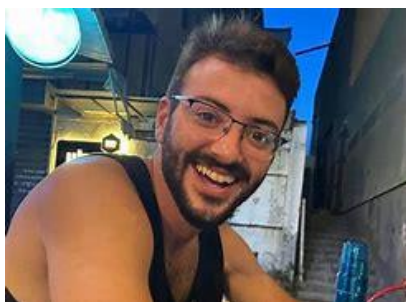
תמר וולפין

שירי מלחמת חרבות ברזל

"אתה כולם" הוא סינגל שהוציא המוזיקאי הישראלי יוגב גלוסמן ב-15 בינואר 2024 תחת הפצת חברת נענע דיסק. השיר נכתב על ידי אלון שמריז, שנחטף לעזה במהלך מתקפת הפתע על ישראל ב-7 באוקטובר 2023 ונורה בשוגג על ידי כוח צה"ל ב-15 בדצמבר 2023

אלון שמריז ז"ל

אתה כולם

מילים: אלון שמריז ז"ל
לחן וביצוע: יוגב גלוסמן

קשה לחיות למחצה
פעם תיפול ממדרגה
ופעם תעלה על מקפצה
אם תיזרק פעם לאש
ותתפלל לדלי של מים
או תטבע בים גועש
ותחכה לשביב של אור
לפעמים הכל קשה
אין לאן לחזור

נדמה שזה משחק
אבל הכול בראש
אם במעמקי שורשיו
או במעלה עץ הברוש
הכל נמצא בכף ידך
צחוקו של הגורל
כשתעלם יתפללו לשובך
וכשתופיע לראותך איש לא יוכל

פעם למעלה פעם למטה
כשאתה פה, אתה שם
אתה עיוור וחירש
אתה עצמך, אתה כולם

לחיות עם כולם
לחיות את הרגע
לשבת עם עצמך
להתכנס בייסורים
לבכות על מר גורלך
כי זה מה שיש
שכחת איפה אתה
אתה עמוק בתוך האש

30.8 כרמל בן חורין

דורון מרום

1.9 אוריאל לב

שגיב שטיינר

ארז מתתיהו

2.9 שמעון פינקוס

אורי הלפר

3.9 דורית צחור

4.9 תרצה בן-דוד

מורדי בן נתן

מיכל מושקוביץ

אליה אגם

5.9 עמוס ג'רבי

יאיר בן זאב

גלי אדלר

סיפור לשבת

מה זאת אהבה

היה זה בוקר עמוס במרפאה המקומית. בשעה שמונה וחצי, איש זקן, בשנות השמונים לחייו, נכנס למרפאה על מנת להוציא תפרים מפצע בבוהן ידו שחבשו ביום הקודם.

האיש אמר לפקידת הקבלה כי הוא ממחר מאד מאחר ויש לו פגישה דחופה בשעה תשע. התפעלתי מהחיוניות של האיש הזקן ואמרתי לו שישב וימתין כיוון שידעתי שהרופא המטפל בו עסוק מאד ותעבור לפחות שעה עד שיתפנה. ראיתי כי האיש מסתכל כל הזמן בשעונו והחלטתי לטפל בו כשהתפנית לכמה דקות מהחולים שלי. תוך כדי הטיפול שאלתי אותו לאן הוא ממחר והאם יש לו פגישה חשובה עם איזה רופא.

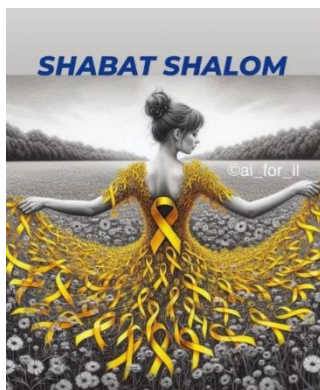
האיש ענה לי: לא, איני הולך לפגוש רופא. אני צריך ללכת לבקר את אשתי הנמצאת במחלקה סיעודית בבית החולים ולאכול אֶתה ארוחת בוקר.

שאלתי את האיש מה מחלת אשתו והוא ענה כי היא מאושפזת בבית החולים כבר מספר שנים מאחר והיא חולה במחלת האלצהיימר.

בתום הטיפול שאלתי את האיש, האם אשתו תדאג מאד אם הוא יאחר קצת. הוא ענה לי "לא, היא לא תדאג, היא אינה יודעת מה קורה איתה, היא אינה מזהה איש וגם לא אותי בחמש השנים האחרונות".

התפלאתי מאד ושאלתי אותו "ואתה הולך אליה כל בוקר למרות שאינה יודעת מה קורה איתה ואינה יודעת מי אתה?".

האיש חייך, הניח ידו על ידי ואמר "היא אינה יודעת מי אני, אבל אני יודע מי היא ומה היא הייתה", והוא יצא מהמרפאה לדרכו.

329 ימים